

ВЗАЄМОДІЯ ВИДІВ ТРАНСПОРТУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Семіренко Юрій Іванович,
Семіренко Світлана Леонідівна

к.т.н., доцент

Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна

Анотація: В теперішній час, на жаль, сучасний стан галузі транспорту не повністю відповідає вимогам ефективної реалізації курсу України на євроінтеграцію. Із-за військового стану взаємодія видів транспорту значно ускладнилась. В той же час, перевезення автомобільним транспортом із року в рік зростає.

Ключові слова: транспортна система, вантажі, перевезення, взаємодія, автомобільний транспорт.

Транспортна система країни відіграє значну роль в економічному розвитку нашої країни. Особливо це відчутно під час військового стану.

Із всіх видів транспорту, тільки автомобільний у своїй більшості може забезпечувати самостійно переміщення вантажів від пункту відправлення до пункту призначення («від дверей до дверей»). Але такі переміщення доцільні при використанні даного виду транспорту при перевезеннях на невеликі відстані – внутрішньоміських, міжміських та міжрайонних. При перевезенні вантажів на великі відстані в межах країни та міжнародних перевезеннях використання схеми «від дверей до дверей» можливе тільки при взаємодії декількох видів транспорту [1].

У розвинених країнах світу вважають, що головне не конкуренція видів транспорту, а організація інтермодальних (по типу «шосе що рухається») перевезень. Сама різноманітність форм власності на транспорті не є перешкодою такій взаємодії. В той же час, у багатьох країнах світу основні

транспортні комунікації (залізниці, автомагістралі, частина інфраструктури морського флоту і цивільної авіації) перебувають у державній власності. Це викликано специфікою технологічних процесів на транспорті, їх важливою інфраструктурною роллю в державі і особливостями одержання економічного ефекту (вигоди) від великих фондомістких виробництв, які забезпечують загальнонаціональні інтереси [1].

Головними критеріями у питанні єдності транспортної системи є не тільки вид власності, а й інтереси споживачів, кінцевий результат діяльності цієї системи у матеріально-натуральній формі, що відповідає маркетинговій, тобто ринковій концепції ефективного функціонування економіки.

В теперішній час, на жаль, сучасний стан галузі транспорту не повністю відповідає вимогам ефективної реалізації курсу України на євроінтеграцію. Основними причинами невідповідності є:

- транспортна система України є менш конкурентоспроможною через низький рівень розвитку транспортно-логістичних технологій та інфраструктури інтермодальних перевезень, а українська продукція обмежений вихід на світовий ринок;
- український інтермодальний та мультимодальний транспорт займає менше 1% транспортного ринку.

Навіть у довоєнний час водний, повітряний і трубопровідний транспорт практично слабо були конкурентонебезпечні один для одного. Конкурували між собою залізничний та автомобільний транспорт, як правило, тільки на коротких відстанях (до 200–500 км) [1]. При цьому, за останнє десятиліття вантажні перевезення автомобільним транспортом, значно зросли за рахунок залізничного. Це є індикатором зміни виду економічної діяльності в Україні, оскільки залізницею перевозилися товари, які Україна імпортує та експортує (зерно, нафтопродукти, добрива, хімічна продукція, сіль та продукція машинобудування).

У останній довоєнний рік (2021 р.) значний відсоток перевезень вантажів припадав на автомобільний транспорт – близько 36,05%. Відсоток перевезень

залізничним транспортом становив 46,9%, водним – близько 1%, трубопровідним – 16%, авіаційним – 0,02% (рис. 1) [2].

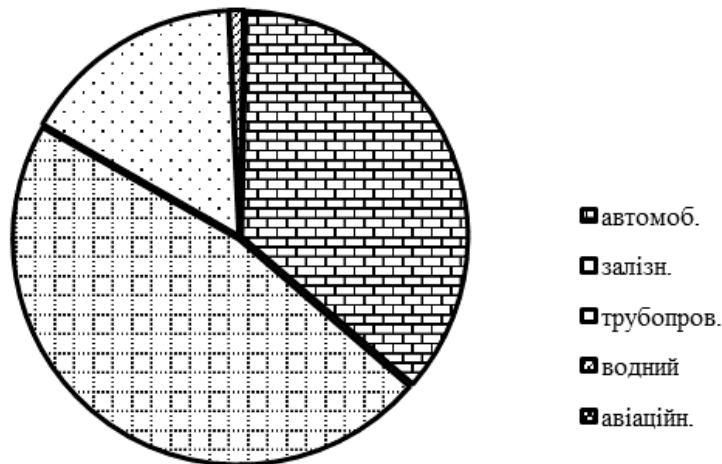

Рис. 1. Частка перевезень вантажів видами транспорту

Відсоток об'ємів перевезення вантажів автомобільним транспортом в самій країні та за її межами наведені на рис. 2.

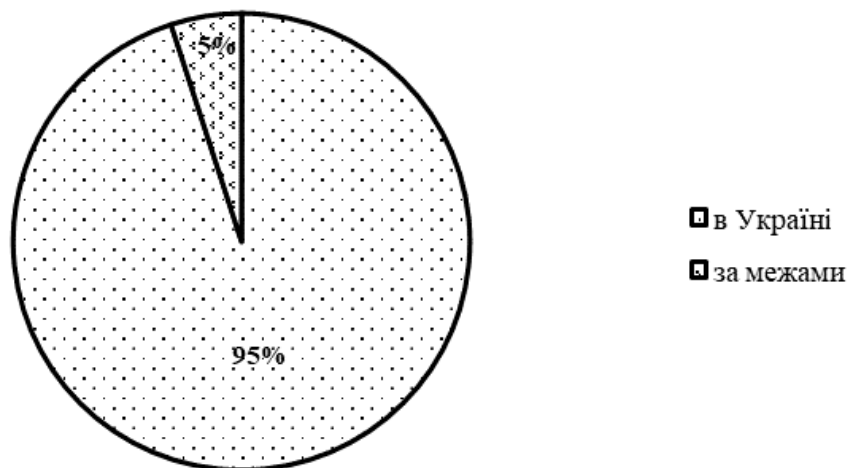

Рис. 2. Відсоток об'ємів перевезення вантажів автомобільним транспортом в самій країні та за її межами

Як відомо, найбільш ефективне використання видів транспорту – їх раціональна взаємодія, і це підтверджує світовий досвід. Більш ефективною і вигідною для споживачів є взаємодія автомобільного транспорту із іншими видами транспорту [3]. Особливо у початкових і кінцевих пунктах маршрутів. Але, із-за війни взаємодія видів транспорту значно ускладнилась. Перш за все, це пов'язано із відсутністю перевезень авіаційним транспортом та вразливістю інфраструктури залізничного та водного транспорту.

В результаті чого, у порівнянні з довоєнним періодом зріс відсоток

унімодальних перевезень вантажів саме автомобільним транспортом.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Пащенко Ю. Є. Проблеми та перспективи розвитку транспортно-дорожного комплексу у період трансформації економіки України / Ю. Є. Пащенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 2(57). – С. 94–97.
2. Зоя Мельник Відновлення транспортного сектору України – як зробити його “зеленим”? <https://brdo.com.ua/analytics/vidnovlennya-transportnogo-sektoru-ukrayiny>
3. Бабій М.В. Проблеми транспортної логістики в аграрному секторі України / Бабій М.В. // Вісник ХНТУСГ. Випуск 184 “Технічний сервіс машин для рослинництва”, Харків, 2017. С.130–135.